

גזרת חסרי פה"פ נו"ן (חפ"ן) – הצורות השכיחות

חוקי הגזרה:

1. לגזרה זו שייכים כל השורשים שפה"פ שלהם היא נו"ן, למשל: נ-פ-ל, נ-ס-ע, נ-ת-ק, נ-ש-מ ועוד.
2. לעיתים נושלת הנו"ן ובמקומה בא דגש חזק משלים בעה"פ, למשל: יפל.
3. הבניינים הכבדים – פיעל, פועל והתפעל – נוהגים **תמיד על דרך השלמים** (ללא שינוי).
4. שאר הבניינים – קל, נפעל, הפעיל והופעל – נוהגים **בדרך כלל על דרך הגזרה** (בנשילת נו"ן).

בניין קל	צבר	הווה	אתי?	ציוני
שלמים (למ"ד):	לָמַד	לוֹמַד	יִלְמַד	לָמַד!
חפי"ן (נס"ע):	נָסַע	נוֹסַעַ	יִסַּע (ייסע)	סַע!
בבניין קל נטייה על דרך השלמים (למשל: <i>אָל דַּרְךְ הַשְּׁלָמִים</i> ונטייה על דרך הגזרה: <i>הַאֲלָרָה</i>):	נטייה על דרך השלמים (חפי"ן על דרך השלמים) – בעבר ובהווה		נטייה על דרך הגזרה: מוספית+עה"פ בדגש משלים תחיליות אית"ן + ☐	נטייה על דרך הגזרה: פה"פ חסרה, ואין דגש חזק משלים*.

כמו שאומרים לְמַד, היינו צריכים לומר *יִסַּע < *נָסַע < יסע. נוצר כאן **דגש חזק משלים בעה"פ** (אות השורש השנייה) כתוצאה מהידמות מלאה. אפשר לומר שהדגש החזק המשלים בעה"פ הוא "מצבה" לנו"ן החסרה.

בניין נפעל	צבר	הווה	אתי?	ציוני
שלמים (כני"ס):	נָכַס	נִכְכָּס	יִכְכֹּס (ייכנס)	הִכְכֹּס! (היכנס)
חפי"ן (נצי"ל):	*נִנְצַל < *נָצַל < נָצַל	*נִנְצָל < *נָצַל < נָצַל	יִנְצֹל (יינצל)	הִנְצֹל! (הינצל)
בבניין נפעל נטייה על דרך הגזרה (למשל: <i>אָל דַּרְךְ הַשְּׁלָמִים</i> ונטייה על דרך הגזרה: <i>הַאֲלָרָה</i>):	נטייה על דרך הגזרה (על דרך חפי"ן), כלומר: מוספית+עה"פ בדגש משלים תחיליות הבניין נ + ☐		נטייה על דרך השלמים (חפי"ן על דרך השלמים) – חד"ק / סד"ק	

בניין הפעיל	צבר	הווה	אתי?	ציוני
שלמים (רק"ד):	הִרְקִיד	מִרְקִיד	יִרְקִיד	הִרְקִיד!
חפי"ן (נצי"ל):	*הִנְצִיל < *הָצִיל < הָצִיל	*הִנְצִיל < *הָצִיל < הָצִיל	יִצִיל (יינצל)	הִצִיל!
בבניין הפעיל נטייה על דרך הגזרה (למשל: <i>אָל דַּרְךְ הַשְּׁלָמִים</i> ונטייה על דרך הגזרה: <i>הַאֲלָרָה</i>):	נטייה על דרך הגזרה (על דרך חפי"ן), כלומר: מוספית + עה"פ בדגש חזק משלים תחיליות הבניין ה/מ/נ/ה + ☐			

בניין הוסעל	צבר	הווה	אתי?	ציוני
שלמים (טמ"ן):	הִטְמַן (הוטמן)	מִטְמֵן (מוטמן)	יִטְמֵן (יוטמן)	
חפי"ן (נצי"ל):	*הִנְצַל < *הָצַל < הָצַל	*הִנְצַל < *הָצַל < הָצַל	יִצַל (יוצל)	
בבניין הוסעל נטייה על דרך הגזרה (למשל: <i>אָל דַּרְךְ הַשְּׁלָמִים</i> ונטייה על דרך הגזרה: <i>הַאֲלָרָה</i>):	נטייה על דרך הגזרה (על דרך חפי"ן), כלומר: מוספית + עה"פ בדגש חזק משלים תחיליות הבניין ה/מ/נ/ה + ☐			

*בתחילת המילה אף פעם לא יבוא דגש חזק.